

4. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)» від 30.03.2020 № 540-IX. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/540-20#Text>

5. Постанова Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 р. № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/211-2020>

6. Рішення Київської міської ради від 26 березня 2020 року № 903/9073 «Про деякі питання нарахування орендної плати за користування майном територіальної громади міста Києва». Режим доступу: https://kyivcity.gov.ua/npa/pro_deyaki_pitannya_narakhuvannya_orendno_plati_za_koristuvannya_maynom_teritorialno_gromadi_mista_kiye_va_plati_za_pravo_timchasovogo_koristuvannya_mistsyami_scho_perebuva_yut_u_komunalniy_vlasnosti_teritorialno_gromadi_mista_kiyeva_dlya_rozmischen/f0kvwks3ms_903-9073/.

НАБУВАЛЬНА ДАВНІСТЬ ЯК ПІДСТАВА НАБУТТЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ

Ільків О. В.

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільно-правових дисциплін
Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'ячука
м. Рівне, Україна*

На сьогодні, набувальна давність є підставою набуття права власності на рухоме і нерухоме майно за наявності обставин, передбачених цивільним законодавством, зокрема Цивільним кодексом України [1] (далі ЦК України). Всі особливості, пов'язані з правовим режимом речі, на яку набувається право власності, залежать від того, чи належить вона до рухомого чи нерухомого майна. Умови набуття власності на таке майно зводяться до добросовісності, відкритого та мирного владарювання. Звичайно, що правові наслідки має строк володіння цим майном.

Однак виникає питання щодо правової природи відносин, об'єктом яких є річ, що перебуває у володінні суб'єкта набувальних прав. Якщо річ належить до нерухомості, вона повинна бути зареєстрована за

конкретним власником у реєстрі прав на нерухомість. Зокрема, земельна ділянка має бути зафіксована в земельному кадастрі. Правові наслідки володіння чужим майном залежатимуть від наявності у власника такого майна, який має відповідні підтвердуючі документи.

Якщо об'єкти не внесені до державних реєстрів, це є разом з безперервністю та відкритістю володіння підтвердженням добросовісності суб'єкта набувальних відносин. У разі формально зареєстрованого де-юре власника нерухомого майна, який не здійснював повноваження, які складають зміст його права власності протягом строків набувальної давності, відносини набувальної давності слід інтерпретувати як речове право володіння чужим майном.

В такому випадку відбувається трансформація права володіння у суб'єктивне право власності особи, яка добросовісно безперервно володіла чужим майном протягом строків, встановлених законодавством.

Однак для виникнення права власності необхідний певний юридичний факт. Зі змісту ст. 344 ЦК України випливає, що законодавець чітко визначає лише категорію строку володіння майном, використовуючи поряд з цим оціночні поняття: безперервність володіння, добросовісність, відкритість. Загалом цього вистачає для характеристики володіння як речового права на чуже майно, але недостатньо для автоматичного переходу (трансформації) речового права у суб'єктивне право власності набувача.

З нашої точки зору, для виникнення речових відносин володіння в контексті набувальної давності достатньо перерахованих умов у ст. 344 ЦК України. Закон навіть захищає права суб'єкта речових відносин. Зокрема, втрата не зі своєї волі майна його володільцем не перериває набувальної давності у разі повернення майна протягом одного року або пред'явлення протягом цього строку позову про його витребування.

Право власності за набувальною давністю на нерухоме майно, транспортні засоби чи цінні папери – набувається тільки за рішенням суду. Тобто юридичним фактом трансформації речового права володіння у право власності за набувальною давністю для перелічених об'єктів є рішення суду, що загалом відповідає положенням статті 11 ЦК України, згідно з якою серед інших підстав виникнення цивільних прав та обов'язків, зазначено рішення суду.

Однак не можна погодитися, що в контексті набуття права власності за набувальною давністю, усі об'єкти, перелічені в ч.4 ст.344 ЦК України, підставою виникнення повинні мати рішення суду.

До виникнення права власності за набувальною давністю володільця матеріального об'єкту має речове право володіння. Юридичним фактом, на підставі якого відбувається трансформація речового права володіння в суб'єктивне право власності є рішення суду для об'єктів нерухомості.

З огляду вказане, необхідно проаналізувати процесуальний аспект встановлення наявності факту добросовісного, відкритого, безперервного володіння нерухомістю протягом десяти років. Слід визначитися щодо сутності вимог володільця речового права. Однією з підстав набуття права власності є передбачені вище умови, перелічені в ст. 344 ЦК України. Від їх встановлення в судовому порядку залежить виникнення права власності за набувальною давністю.

Таким чином, при розгляді справ про набуття права власності за набувальною давністю необхідно виходити з того, що якщо володільць відкрито та добросовісно користується майном, власник якого помер, а його спадкоємці не заперечують проти володіння таким майном, то таке володіння слід вважати добросовісним, яке може бути підставою для набуття права власності за набувальною давністю.

Література:

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV / Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/conv/page>

НАСЛІДКИ ВРЕХІТ ЩОДО ТРАНСКОРДОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ

Овечкіна О. С.

аспірантка

Інституту держави і права імені В. М. Корецького

Національної академії наук України

м. Київ, Україна

Велика Британія набула членство у Європейському Союзі (далі – ЄС) 1973 року. У зв'язку із цим, законодавство, що регулює діяльність як національних так і іноземних компаній, які здійснюють діяльність на території Великої Британії, встановлюючи єдині правила регулювання зазначених суб'єктів права, зазнало деяких змін. Так, Закон про компанії був доповнений положеннями, як того вимагали Company Law Directives, Accounting Directives та Shareholder Rights Directive. Крім того, з метою забезпечення безперешкодного функціонування Єдиного ринку на території ЄС створено такі нові організаційно-правові форми юридичних осіб, як європейська компанія (Societas Europaea, SE), європейське об'єднання за економічними інтересами (European Economic Interest Grouping, EEIG), діяльність яких регулюється не національним законодавством однієї з держав-членів ЄС, а правом ЄС.